

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.: 17.070480

Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening		Datum bespreking: woensdag 7 juni 2017 Plaats VV-zaal Opgesteld door: P.J. Emck
Aanwezigen: • E.C. de Meijer (voorzitter) • G.J. Doornbos (dijkgraaf) • J.C.H. Haan (hoogheemraad) • S.G. van der Kooij (directeur) • J.J.J. Langeslag (hoogheemraad) • J.W. Pluckel (hoogheemraad) • mw. C.M. van de Wiel (secretaris - algemeen directeur) • mw. J. Boomsma (PvdD) • H. van Dijk (Water Natuurlijk) • mw. T.O. Fierens (PvdA) • A. van Geest (Algemene Waterschapspartij) • R.H. Kerst (ChristenUnie-SGP) • D.N.I. Kooij (A&B) • H.J. Oostwouder (CDA) • R.F. Schols (50PLUS) • mw. J.M. Stoop (Natuurterreinen) • mw. I. van Steensel-van Hage (VVD) • J.P. de Vries (A&B) • C. van Rietschoten (secretaris) Verder aanwezig: J. Bakker, F. Hoogland, mw. J. Habermann, H. de Jong, R. Marseille, H. Nederend, R. Pennings, M. van Rooij (accountant), P. Waij Afwezig: de heer J. Démoed (CDA)		Verslag zenden aan: VV
VERSLAG		ACTIE
1.	<u>Opening</u> De <u>voorzitter</u> opent om 18.00 uur de vergadering van de commissie BOD en heet de aanwezigen welkom. De heer Démoed is afwezig en wordt vervangen door de heer Oostwouder.	
2.	<u>Spreekrecht</u> De voorzitter deelt mee dat niemand zich hiervoor heeft aangemeld.	
3.	<u>Notulen van de commissievergadering BOD 19 april 2017/Toezeggingenlijst</u> <i>Tekst</i> De heer <u>Kooij</u> deelt mee dat op p. 10 het omgekeerde staat van wat hij heeft betoogd. Het gaat om 5f (Voorstel ruimte voor strategische discussie op pagina 10). Hier zou moeten staan:	

VERSLAG	ACTIE
"De heer Kooij stelt als lid van de werkgroep vernieuwend besturen kritische geluiden te hebben gegeven. Het voorstel van de werkgroep pleit voor het sturen op hoofdlijnen, om meer ruimte te krijgen voor strategische sessies. Maar dit mag niet leiden tot verlies van controle. De fractie A&B plaatst de volgende kanttekeningen bij het 'control panel': wat wordt er precies gemeten, welke controlemogelijkheden zijn er en hoe wordt voorkomen dat binnen projecten wordt geschoven met budgetten." De <u>voorzitter</u> herinnert aan de afspraak dat correcties voorafgaand aan de volgende vergadering worden ingediend bij de secretaris, om te voorkomen dat in de vergadering veel tijd verloren gaat met het corrigeren. Met deze opmerking worden de notulen vastgesteld. <i>Vertrouwelijke notulen BOD d.d. 19 april 2017</i> Mevrouw <u>Boomsma</u> deelt mee dat zij ten onrechte staat genoteerd als aanwezig. Met deze opmerking worden de vertrouwelijke notulen vastgesteld. <i>Toezeggingenlijst</i> De heer <u>Kastelein</u> deelt mee dat toezegging 177, over projectbeheersing en verbeteragenda, is ondergebracht in de ontwikkelagenda van het team 2020. Mevrouw <u>Van de Wiel</u> licht toe dat is getracht om alles wat in het kader van verbetering van de organisatie wordt ondernomen, onder te brengen in de Organisatie ontwikkelagenda. Een team is onder leiding van de heer Bol doende om systematisch verbeteringen in de projectbeheersing door te voeren. De ontwikkelagenda kan worden gevolgd op een publicatiebord bij de D&H-zaal en via intranet. De <u>voorzitter</u> heeft vernomen dat de leden binnenkort de toegezegde notitie over assetmanagement zullen ontvangen.	
4. <u>Mededelingen</u>	
Van deze gelegenheid wordt geen gebruik gemaakt.	
5. <u>VV besluitpunten</u>	
a. <u>Accountantsverslag jaarrekening 2016</u> b. <u>Programmajaarverslag 2016</u> De heer <u>Kerst</u> heeft pas vandaag de managementletter ontvangen en vraagt daarom om een leespauze of uitstel van behandeling van het onderwerp. De heer <u>Pluckel</u> biedt zijn excuses aan. Het document had twee weken geleden moeten worden toegezonden. Aan het document is een opsomming toegevoegd van acties die D&H naar aanleiding ervan hebben uitgevoerd. De heer <u>Waij</u> stelt voor dat de accountant de managementletter voor de aanwezigen samenvat en vervolgens direct vragen worden gesteld en afgehandeld. De heer <u>Van Rooij</u> deelt mee dat twee soorten controles worden uitgevoerd en dat de managementletter is gericht op procesgerichte controle. De belangrijkste processen zijn	

VERSLAG	ACTIE
inkoop en aanbesteden en betalingen. Het onderwerp projecten en belastingen wordt deels procesmatig en deels uitkomstgericht behandeld. In de managementletter is een tabel opgenomen met de belangrijkste bevindingen uit de accountantscontrole. Het goede nieuws is dat veel processen in 2016 goed zijn uitgevoerd. Dat is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de effecten van het organisatieverbeterplan en de implementatie van Prosa. De aandachtspunten bestaan uit opvolging van de laatste punten uit het organisatieverbeterplan, bijvoorbeeld rond de automatisering, en de navolging van de aanbestedingsrichtlijnen: de rechtmatigheid van de inkoop is een belangrijk aandachtspunt omdat, hoewel het proces op zich redelijk is ingeregeld, een regelmatige spend-analyse ontbreekt. De controle is vooral gericht op de juistheid van de gevolgde procedures en niet zozeer op de vraag of altijd de juiste procedures worden gevolgd. De afdeling Inkoop weet niet of alle verzoeken die afdeling passeren. Bij de jaarrekeningcontrole is dat opgevolgd door middel van een spend-analyse in overleg met de organisatie. De organisatie is voortvarend met de punten uit de managementletter aan de slag gegaan. De heer <u>Van Geest</u> leest een opmerking van de accountant over de zichtbare controle van salarismutaties. Wat is de achtergrond van deze opmerking en is een en ander hersteld? De heer <u>Van Rooij</u> deelt mee dat het manco is hersteld. De bevinding had betrekking op de afdracht van sociale premies. Bij narekening bleek dat die correct had plaatsgevonden. De organisatie heeft ook een controle uitgevoerd, met behulp van Pardon, maar een goede vastlegging van die controle ontbrak. De <u>voorzitter</u> stelt de punten a. en b. aan de orde. Mevrouw <u>Boomsma</u> ziet dat een verklaring van rechtmatigheid is afgegeven en leest dat een opdracht voor een bedrag van € 490.000 niet via het inkoopbeleid is gegund. Hoe valt een en ander met elkaar te rijmen? Heeft zich hier voorgedaan wat de accountant in zijn samenvatting over inkoop heeft benoemd? Mevrouw <u>Fierens</u> heeft enkele opmerkingen over het programmajaarverslag. Het verslag is erg uitgebreid en soms is het zoeken naar de kerninformatie. Omdat ook in de samenvatting de kernpunten niet worden benoemd wordt het moeilijk om te sturen. Zij ziet dit document, BURAP, MJP, begroting, meerjarenbegroting, projectmanagement, functietaakbeschrijvingen als één geheel, met logische interne verbanden. Soms treft haar fractie echter inconsistenties aan. Dit is geagendeerd bij de Rekenkamercommissie. Het waterschap lijkt goed in het communiceren over sterke punten en minder goed in het communiceren over zwakke punten en over ontwikkelingen die opeens opduiken. Het van buiten naar binnen werken wordt goed ingevuld voor wat betreft de aandacht voor de buitenwereld, maar nog in mindere mate wat betreft de rol van de VV. Dat is onderwerp van gesprek in de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing, maar zij vraagt daar ook hier aandacht voor. De aandacht voor de thema's innovatie en duurzaamheid blijft achter bij die voor de andere drie thema's.	

VERSLAG	ACTIE
Het personeelsbestand neemt met 15 fte toe. Wat is de achtergrond daarvan? De heer <u>Kerst</u> is tevreden over de goedkeurende accountantsverklaring. De accountant schrijft dat hij 'wil opmerken dat de uitvoering en opvolging van uw eigen organisatieverbeterplan naar onze mening van belang is voor het in control zijn van de organisatie.' Is de accountant van mening dat de organisatie volledig in control is als dat plan volledig is uitgevoerd? De heer <u>Oostwouder</u> vraagt of het bij de zaken die niet via de afdeling Inkoop lopen gaat om aanzienlijke bedragen. De heer <u>Kooij</u> herhaalt de opmerking die zijn fractie ieder jaar maakt, namelijk dat het gepresenteerde resultaat anders is dan het werkelijke resultaat. Ieder jaar is het antwoord dat dat is toegestaan. Het werkelijke resultaat is € 1,6 miljoen negatief en door onttrekkingen uit de reserves wijzigt dat in € 0,6 miljoen negatief. Zijn fractie geeft er de voorkeur aan het werkelijke resultaat te tonen. De heer <u>Van Dijk</u> leest veel opmerkingen over de omgang met Prosa. Hoe staat het met de invoering van dat programma en levert het de verwachte inzichten op? In april is een vacaturestop ingevoerd. In de managementletter staat dat meer inhuur plaatsvindt, dat dat een risico kan opleveren in relatie tot de wet DBA en dat het schap overweegt een eigen modelovereenkomst op te stellen. Waarom wordt niet volstaan met een modelovereenkomst van de Belastingdienst zelf? Het beheerplan voor de baggerwerkzaamheden dateert uit 2010 en de accountant adviseert om dat te actualiseren omdat dat eigenlijk iedere vier jaar zou moeten gebeuren. Op basis waarvan heeft dan de uitname van € 2 miljoen plaatsgevonden? De heer <u>Pluckel</u> neemt de opmerkingen over consistentie en vindbaarheid mee voor de volgende ronde. Hij stelt voor de onderwerpen innovatie en duurzaamheid een keer apart te bespreken. Het vorig jaar is met een tekort afgesloten omdat een deel van het resultaat al was bestemd om minder krediet aan te hoeven vragen. De heer <u>Van Rooij</u> deelt mee dat voor de beoordeling van de rechtmatigheid bij wet een foutgrens is bepaald van 1% van de lasten. Bij Rijnland is dat ongeveer € 2,1 miljoen en de onrechtmatigheid betreft een bedrag van nog geen € 500.000. Het betreft een afwijking van het interne aankoopbeleid - Rijnland heeft dat opgenomen in haar normenkader en dus valt dat onder de accountantscontrole - en in dit geval zijn er maar twee in plaats van drie offertes uitgevraagd. Het proces is langs de afdeling Inkoop gegaan, maar het advies van die afdeling is onvoldoende nageleefd. Het is een incident dat bovendien al door de afdeling Interne Controle van Rijnland was geconstateerd. De waarde van het organisatieverbeterplan is dat daarin geconstateerde aandachtspunten voor de beheersing en het in control zijn van de organisatie zijn benoemd. Als de vraag is of de organisatie in control is als het organisatieverbeterplan wordt opgevolgd, is zijn antwoord ja. Het oordeel van de accountant is positief en het aantal controlefouten is beperkt. De foutmarge van € 2,1 miljoen wordt als het ware opgeknipt. Rijnland hanteert in het interne normenkader een bedrag van € 50.000 en die grens houdt hij als accountant ook ongeveer aan bij de inkopen.	

VERSLAG	ACTIE
De heer <u>De Vries</u> vraagt of er procedures zijn teruggetrokken of zijn uitgemond in een proces. Hij is van mening dat die cijfers iets zeggen over de mate waarin de organisatie in control is. Als het er minder dan vijf zijn, ziet hij dat als een zeer goed resultaat. De heer <u>De Jong</u> deelt mee het exacte aantal niet te kennen. Bij minder dan tien van de ongeveer 150 aanbestedingen per jaar is een proces aangespannen door een partij aan wie de opdracht niet was gegund. In geen enkel geval is de eiser in het gelijk gesteld. De heer <u>Doornbos</u> bevestigt de inbreng van de heer De Jong. Cruciaal is dat in geen enkel geval de eiser in het gelijk is gesteld. Er is sprake van een markteffect: in de periode dat opdrachten schaars waren, stapten aanbieders eerder naar de rechter om te proberen hun gelijk te halen. De heer <u>Van Rooij</u> vult in lijn met het voorgaande aan dat in de controle 35 aankopen zijn geselecteerd en dat bij slechts een sprake was van nader onderzoek. Er zijn geen claims aangetroffen. Op basis van het Waterschapsbesluit is de afgelegde verantwoording correct. Het is toegestaan om, nadat het resultaat is vastgesteld, met behulp van mutaties en reserves het resultaat onder de streep vast te stellen. Er vindt jaarlijks een actualisatie van het beheerplan baggeren plaats en dat vormde de grondslag voor het laten vrijvallen van € 2 miljoen in de voorziening. In het advies wordt erop gewezen dat die actualisatie door de organisatie wordt uitgevoerd en dat de VV daar een keer in de vier jaar haar goedkeuring aan zou moeten hechten. De Belastingdienst heeft modelovereenkomsten voor de DBA. Die zijn geschreven vanuit een generieke situatie; als dat model past, raadt hij aan het te hanteren, maar de praktijk is vaak weerbarstig en aanpassing kan daarom noodzakelijk zijn. De heer <u>Van der Kooij</u> heeft de ervaring dat Prosa zeker veel oplevert. Daarvoor was Rijnland kwetsbaar omdat er vijf verschillende systemen werden gehanteerd en slechts een medewerker in staat was daarover het overzicht te behouden. De invoering heeft veel gevraagd - het is geen eenvoudig systeem - maar in de projectbeheersing is de informatieopbrengst groot. Dat heeft de accountant bevestigd en dat blijkt uit BURAP. De mogelijkheid om gedetailleerde rapportages op te stellen ten behoeve van sturingsmogelijkheden worden nog niet ten volle benut. De heer <u>Kastelein</u> wijst erop dat een kleurensysteem is ingevoerd. Hij hoopt dat dat ertoe bijdraagt om tot een betere behandeling van de kern van het jaarverslag in de VV te komen. De heer <u>Van Dijk</u> mist in de tekst vermelding van het feit dat jaarlijks een actualisatie van het beheerplan baggeren plaatsvindt. Hij vraagt dat toe te voegen. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert beide onderwerpen als hamerstuk voor de VV te agenderen.	
c. <u>BURAP I 2017</u> Alle fracties spreken hun waardering uit over de kwaliteit van de BURAP. Mevrouw <u>Stoop</u> vraagt welke extra kosten de Omgevingswet met zich meebrengt.	

VERSLAG	ACTIE
Mevrouw <u>Boomsma</u> ziet dat in 2017 de uitvoering behoorlijk op schema ligt. Een belangrijk aandachtspunt is het realiseren van de langetermijneffecten van de gestelde doelen. Als voorbeeld wordt de KRW-opgave genoemd en daarover staat in de BURAP dat de concrete doelen in 2017 op koers liggen, maar dat het risico reëel is dat de doelen op lange termijn niet worden gehaald. Als verklaring wordt gegeven dat Rijnland nog maar op de helft is van het aantal waterlichamen, terwijl er nog maar een planperiode resteert. Hoe kan dit? Was de oorspronkelijke planning te rooskleurig? In de BURAP mist zij aandacht voor de langetermijnthema's. De Unie heeft met VNG en IPO de investeringsagenda Naar een duurzaam Nederland gepresenteerd aan het nieuwe kabinet, waarin aandacht wordt gevraagd voor de drie majeure thema's: energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. In de BURAP ziet zij deze thema's niet terug. Klimaatverandering is aangeduid als een belangrijk thema, maar een aanpak op de lange termijn op dit punt treft zij in de BURAP niet aan. Er worden projecten uitgevoerd, maar zij mist samenhang. Hetzelfde geldt voor energiebesparing en duurzame opwekking. Rijnland haalt haar doelen dankzij HVC, maar waar blijft de integrale aanpak voor de lange termijn? Zij wil dit onderwerp graag prominenter in de BURAP terugzien. De circulaire economie komt in de BURAP helemaal niet aan de orde. Rijnland is goed bezig, maar zou dit beter moeten laten zien. Zij zou graag meer samenhang op belangrijke thema's op de lange termijn willen zien. Dat houdt Rijnland scherp op de langetermijndoelen en draagt bij aan een goede planning. De heer <u>Van Geest</u> herinnert eraan dat de AWP eerder bij motie aan de VV heeft voorgelegd om meer middelen te besteden aan de bestrijding van blauwalg. Hij was verbaasd dat nu opeens wordt gesproken over de roodblauwalg. In de tekst staat dat, hoewel de maatregelen op schema liggen, er een reëel risico bestaat dat de doelen op lange termijn niet worden gehaald. Hoe kan dat, terwijl er meer middelen zijn vrijgemaakt? Mevrouw <u>Fierens</u> leest dat de waterkwaliteit en -hoeveelheid op schema liggen. Uit de grafieken komt ook naar voren dat de opgaven groter worden door het klimaat en inzichten in assetmanagement. Zij deelt de zorgen van mevrouw Boomsma. In de rekening zijn nu al bescheiden rode cijfers zichtbaar op innovatie en duurzaamheid en dat patroon zet zich voort in de BURAP en meerjarenbegroting. Half juli zullen de Unie, VNG en IPO rapporteren over Sustainable development goals, met als inhoud dezelfde drie thema's als in de aanbevelingsbrief aan het kabinet. Er is macro nogal wat aan de hand in de wereld en de president van de VS moet worden gecompenseerd. Deze thema's kunnen niet over twee jaar worden afgerond en de genoemde interne financiële ontwikkeling verdient daarom aandacht. De heer <u>Schols</u> leest op pagina 33 'het rentepercentage van deze kasgeldleningen is gemiddeld 0,36% negatief'. In de begroting 2017 is rekening gehouden met een rentepercentage van 0,0%.' Hij vraagt dit toe te lichten. Hij vraagt voorts toe te lichten wat wordt bedoeld met 'VAT-kosten' (pagina 34). De heer <u>Kerst</u> leest op pagina 29 dat het project informatiebeveiliging is beëindigd en overgedragen. Wat is de status? Beveiliging van informatie en, daaraan gerelateerd risicomanagement, is in toenemende mate belangrijk.	

VERSLAG	ACTIE
Hij vraagt een integraal overzicht op te stellen van de belangrijkste risico's voor Rijnland en hun onderlinge samenhang. Op pagina 35 leest hij dat het nog lange tijd zal nemen voordat het probleem in Noordwijk is uitgezocht. Is dat dan zo mystiek? Mevrouw <u>Van Steensel</u> vraagt om in de volgende BURAP apart aandacht te besteden aan de opvolging van alle elementen die nu in rood staan aangegeven. De heer <u>Oostwouder</u> heeft een aantal vragen. Bij het exploitatieresultaat (p. 31) staan de rente en afschrijvingen op € 2,4 miljoen. Dat is een mooi resultaat, dat echter vooral is gerealiseerd door de gunstige rente. Wat verwacht D&H in de renteontwikkeling? De personeelslasten zijn met € 2,9 miljoen verhoogd. Hoe is dat bedrag tot stand gekomen? Op welke wijze gaat Rijnland met andere overheden de risico's van cybersecurity minimaliseren? Waarom staan alle KRW-indicatoren op groen, terwijl in de ambities en doelen zorgen worden geuit? De heer <u>Van Dijk</u> heeft een aantal vragen. In het programmaverslag staat dat Rijnland de klimaatadaptatie heeft omarmd en een Green Deal heeft ondertekend, maar ook dat de organisatie moeite heeft om de ontwikkelingen op de gebieden duurzaamheid en innovatie bij te benen en dat er bij de KRW-lichamen nog een opgave ligt. Hoe zit het met de inzet van middelen en mensen om die doelen op termijn te halen? Afspraak is immers afspraak, ook als die op Europees niveau zijn gemaakt. In de waterketen liggen er aanzienlijke onderhoudsopgaven. Hoe zit het met de inzet van middelen en mensen om die doelen te halen? Hoe verhoudt dat zich tot de ingestelde vacaturestop? Er wordt nu personeel ingehuurd dat eigenlijk een vaste formatieplaats zou moeten bekleden. De heer <u>Pluckel</u> zegt dat in de BURAP het accent ligt op de doelen in 2017. Langetermijndoelen maken onderdeel uit van het MJP. D&H hebben afgesproken dat de dijkgraaf onder dat agendapunt de inhoud weergeeft van de daarover in het college gevoerde discussie. De heer <u>Doornbos</u> bevestigt dat Rijnland met andere overheden een vooraanstaande rol wil spelen in het opstellen van de omgevingsvisie. Rijnland kiest ervoor om het vormgeven van de daarvoor noodzakelijke omslag in het achterhoofd te houden bij het voeren van personeelsbeleid in kwalitatieve en kwantitatieve zin, maar heeft geen speciaal budget gereserveerd voor dit werk. Dat betekent dat er een behoorlijke uitdaging ligt, die als het ware ingebakken is in de meerjarenplannen. Rijnland ondersteunt het initiatief van Unie, VNG en IPO van harte, ook omdat de nationale overheid het op dit gebied de laatste jaren heeft laten afweten. De brief schept verplichtingen voor de initiatiefnemers; wel is het zo dat van de lokale overheden de waterschappen het verst vooroplopen. De intern benoemde thema's zijn andere dan die in de brief staan aangegeven en het zou verwarrend zijn om in de rapportage naar die indeling om te schakelen. Aan een thema als circulaire economie wordt al volop aandacht besteed.	

VERSLAG	ACTIE
In D&H is vastgesteld dat drie van de vijf thema's voldoende in de organisatie zijn belegd. De thema's innovatie en duurzaamheid behouden hun eigen aanjager in het college. Hij bevestigt dat het project informatiebeveiliging is overgedragen aan de lijnorganisatie met als achterliggende gedachte dat iedereen zich bewust moet zijn van de veiligheidsrisico's. Het informatiebeveiligingsplan wordt jaarlijks geactualiseerd en het onderwerp krijgt veel aandacht in het overleg met andere waterschappen. Mevrouw <u>Leewis</u> is vandaag in een andere commissievergadering al ingegaan op de KRW-opgave. De BURAP ziet erop toe dat gemaakte afspraken worden uitgevoerd en wat dat betreft wordt aan de opdracht voldaan; tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat voor de waterlichamen waarvoor doelen zijn geformuleerd, aan het eind van de tweede van de drie termijnen nog niet de helft is gerealiseerd. Bij het bepalen van het MJP moet een afweging worden gemaakt van inkomsten, schulden en de taken die het schap moet en wil doen. Het is aan de VV om daarin verstandige keuzes te maken. De roodblauwalg is ook een blauwalg en valt daarom binnen het eerder vastgestelde programma. De eerste gedijt al bij lagere temperaturen en daarmee wordt de urgentie van het programma hoger. Deze alg tierde al welig in de Klinkenbergplas tijdens het mooie maar nog koude weer van de afgelopen tijd. De heer <u>Pluckel</u> meldt dat het schap voordeel heeft behaald ten opzichte van de eigen ramingen omdat de rente verder is teruggelopen dan was voorzien. Wanneer die tendens wijzigt, valt niet te voorspellen. Het onderwerp houdt de aandacht. Desgevraagd bevestigt hij dat het schap geld verdient aan het lenen van geld omdat de rente 0,36% negatief is. De heer <u>Pennings</u> deelt mee dat de risico's zo veel mogelijk zijn gekoppeld aan de relevante aandachtspunten om een integraal beeld op te bouwen van afspraken en bijbehorende risico's. Mevrouw <u>Van Steensel</u> begrijpt waarom daarvoor in het kader van de BURAP is gekozen, maar heeft ook begrip voor de wens van de heer Kerst om een totaaloverzicht te ontvangen met een opsomming van de belangrijkste risico's die Rijnland loopt en hun onderlinge samenhang. Dat overzicht kan in een aparte risicoparagraaf bij de jaarrekening en de begroting worden gepresenteerd, ten behoeve van de te voeren strategische discussie. De heer <u>Pluckel</u> zal deze suggestie oppakken. De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat externe experts de situatie in Noordwijk onderzoeken om een oordeel te kunnen vellen over wat er fout is gegaan. In juni zal overleg plaatsvinden over de resultaten en de keus voor een structurele oplossing. Daar moet goed de tijd voor worden genomen, want de eerder gekozen oplossing functioneert niet. De heer <u>Pluckel</u> zal nagaan hoe aandacht kan worden besteed aan de opvolging van alle elementen die in de BURAP nu in rood staan aangegeven. De heer <u>Kastelein</u> wijst erop dat eerder is afgesproken dat voor bepaalde taken 15 fte aan personeel kon worden geworven. Hij is het daarom niet eens met de opmerking dat	

VERSLAG	ACTIE
er nu personeel wordt ingehuurd dat eigenlijk een vaste formatieplaats zou moeten bekleden. Het is wel waar dat er spanning ontstaat om de ambities waar te kunnen maken die zijn geformuleerd op grond van de klimaat- en assetontwikkeling. De directie heeft daarom een vacaturestop ingesteld en D&H ondersteunt deze maatregel. De ambitie is om op korte termijn een strategische personeelsplanning op te stellen, om te kunnen overzien welke eisen aan het schap worden gesteld, wat daarvoor aan omvang en type menskracht nodig is, of die kwaliteiten en die capaciteit aanwezig zijn en langs welke weg de wenselijke samenstelling kan worden bereikt. D&H heeft volle inzet gevraagd om die planning dit najaar te kunnen presenteren. Rijnland slaagt er nog niet goed in de personeelskosten te verrekenen. Vroeger maakte de activering van de personeelskosten onderdeel uit van de investeringskredieten, maar sinds er wordt samengewerkt met Schieland, worden die kosten onder personeelslasten geboekt. Er is een schatting van de kosten gemaakt op basis van ervaringscijfers. Gebleken is dat dat niet goed uitpakt en daarom is er sprake van een overschrijding (zie pagina's 31 en 32). De geactiveerde personeelskosten in investeringskredieten zijn € 2,5 miljoen te laag geschat; het goede nieuws is dat bij interne verrekeningen weer € 2,5 miljoen aan de batenkant staat genoteerd en dat voor de begroting het effect nul is. De heer <u>Van der Kooij</u> deelt mee dat de afkorting VAT staat voor verantwoording, administratie en toezicht. Daaronder worden de kosten geboekt die de eigen organisatie maakt, die ook wel proceskosten worden genoemd. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerstuk voor de VV te agenderen. Hij heeft als toezeggingen genoteerd: - de risico's worden in samenhang benoemd - de risico's worden toegelicht, zodat wordt verhelderd waar zij betrekking op hebben. De heer <u>Waij</u> gaat ervan uit dat de toezegging betrekking heeft op de volgende BURAP en dat hetzelfde geldt voor de toezegging dat aandacht zal worden besteed aan de opvolging van alle elementen die in de BURAP nu in rood staan aangegeven. De huidige stand van zaken van de rood weergegeven elementen is al in deze BURAP weergegeven. De <u>voorzitter</u> heeft dat inderdaad zo bedoeld.	
d. <u>MJP 2018-2021</u> De heer <u>Pluckel</u> wijst erop dat meerdere punten van de in te vullen driehoek zijn vastgelegd: er zijn afspraken gemaakt over de schuldenlast en de tariefstijging is bepaald op 2%. Daarmee worden de kaders smaller. Het college heeft uitgebreid met de organisatie besproken welke keuzes er zouden moeten worden gemaakt. De keus valt niet op allerlei zaken een beetje doorschuiven en over de lastendrukstijging is een afspraak gemaakt, dus valt de keus op creatief omgaan met de schuldenlast. In D&H is uitgebreid gediscussieerd over de doelen op lange termijn en er is afgesproken dat de dijkgraaf de uitkomsten aan de commissie zal toelichten. De heer <u>Doornbos</u> licht toe dat binnen het college een discussie heeft plaatsgevonden over het EEP. Klimaatverandering is een centraal thema waarmee Rijnland ook naar de buitenwereld toe mee aan de slag wil. Het schap kan van de buitenwereld niet van alles verlangen en zelf niets doen. Tegelijkertijd is er sprake van een soort 'ijzeren driehoek':	

VERSLAG	ACTIE
Rijnland heeft zich behoorlijk vastgelegd op de jaarlijkse lasten, de schulden op termijn en de ambities. Daarom is ook de afspraak gemaakt dat, als er ergens geld overblijft, onmiddellijk aan de VV wordt voorgelegd wat daarmee moet worden gedaan. Er is eerder bepaald dat € 17 miljoen kan worden besteed aan EEP, in projecten en binnen portefeuilles. Ook is vastgesteld dat het schap, om de 30-30-30 te kunnen halen, een flink tandje bij zou moeten zetten. Inmiddels is gebleken dat HVC mag worden meegerekend, met als gevolg dat Rijnland de 30-30-30 ruimschoots heeft gehaald. Dat kan worden gezien als een papieren werkelijkheid, maar de eerdere urgentie komt daarmee wel in een ander licht te staan. Deze ontwikkeling heeft geleid tot een pittige discussie binnen het college. Dat college en VV hiermee worstelen is terecht: de overtuigingen zitten diep en het betreft een voor een waterschap belangrijk onderwerp. Het college heeft de volgende conclusies getrokken: • het wil streven naar energieneutraliteit in 2025, conform het streven van de Unie voor de sector • alles wat op dit moment wordt ondernomen op het gebied van energiebesparing wordt gehandhaafd • de ideeën over energieopwekking lopen uiteen. Het college wil de bestaande projecten voortzetten: de zonneweide in Katwijk, de zonnepanelen op het kantoor en de effluentwarmte van de AWZI in Nieuwenveen • onderzoekstrajecten en studies naar mogelijkheden die op het oog kostenneutraal of veelbelovend lijken, worden voortgezet • over al het overige wordt via het BOB-model bepaald of en hoe Rijnland daarmee verdergaat. Om aan de als eerste genoemde opgave te kunnen voldoen, moeten snel de juiste keuzes worden bepaald, nog voordat het MJP 2018-2021 wordt vastgesteld. • omdat Rijnland niet alle benodigde deskundigheid in huis heeft, zal externe deskundigheid bij dit proces worden ingeroepen. • er is besloten dat op dit moment € 11,5 miljoen van de € 17 miljoen vrijvalt. Het is aan de VV om bij de vaststelling van het MJP 2018-2021 te bepalen hoeveel middelen hiervoor vrij worden gemaakt. Er is gekeken naar de extra kosten voor de Hollandse Wind. In het collegevoorstel wordt voorgesteld om de lasten, inclusief de wat hogere prijs, in de exploitatielasten op te nemen. De heer <u>De Vries</u> wil graag reageren. De informatieve VV over energie was wat hem betreft zeer geslaagd. Daar bleek dat er veel meer besparingen zijn te behalen in de zin van klimaatproblematiek. In zijn fractie is aan de orde gekomen dat het fonds van € 17 miljoen niet van tafel hoeft omdat er veel goede doelen zijn waarvoor deze middelen kunnen worden ingezet. De scepsis in zijn fractie lag vooral bij de vraag of opwekking van energie een taak is voor het hoogheemraadschap. Dat punt is door de erkenning van HVC ook nog eens anders uitgepakt. Zijn fractie deelt de bevindingen van het college en kijkt uit naar de discussie die zal worden gevoerd. Wat zijn fractie betreft is opwekken van energie een onderdeel, maar niet het belangrijkste onderdeel in die discussie. Bij de portefeuillehouder ligt ook de uitdaging om met de VV de breedte van dat pakket te pakken en die elementen te selecteren die passen bij de kerndoelstellingen van Rijnland. De heer <u>Van Dijk</u> ziet dat maar een been van de driehoek beweegbaar is. De 'draaiknop' van de lastendrukstijging wordt niet benut, want die ligt vast op 2%. Het aflossen op de	

VERSLAG	ACTIE
schuldenlast wordt wel met drie jaar uitgesteld. Waarom is voor precies die periode gekozen? In de uitvoering van bepaalde taken bestaat geen keuzevrijheid en die kunnen dus niet als ambitie worden aangemerkt. Heeft het college ook het scenario gezien als wordt uitgegaan van een lastendrukstijging met 2,2%? Of met 1,9%, als er met de poot schuldenlast wordt geschoven? Op pagina 3 worden veel risico's benoemd waarmee in het MJP geen rekening is gehouden. Er is gesproken over de KRW-doelen, maar dat vraagt dan om inzet van mensen en middelen. Er is gesproken over extra maatregelen in de polder in verband met klimaatscenario's. Dit zijn vergezichten, maar misschien is het nu juist het moment om daar een begin mee te maken. Als waterschap is het goed dat te doen wat andere partijen niet kunnen doen, zoals energie opwekken uit afvalstoffen. Hij pleit ervoor om in dit MJP op te nemen dat aandacht wordt besteed aan het verwijderen van medicijnen en microstoffen. Dit onderwerp staat al langere tijd geparkeerd. De heer <u>Oostwouder</u> is nog aan het verwerken wat de dijkgraaf zojuist heeft ingebracht. Zijn fractie gaat daarmee met een positieve grondhouding aan de slag, onder vasthouding aan eerder geformuleerde doelstellingen. Mevrouw <u>Van Steensel</u> deelt mee dat voor haar fractie veel bespreekbaar is, maar niet de afspraken die zijn gemaakt over de schuldenlast en de tariefstijging. Het voorstel dat de dijkgraaf namens D&H voorlegt, klinkt haar fractie goed in de oren. De heer <u>Kerst</u> deelt mee dat hij zich kan vinden in het betoog van de dijkgraaf. Hij begrijpt dat het organisatieverbeteringsplan is opgevolgd door het plan Passie voor water. Is dat laatste plan complementair, dus niet overlappend? De heer <u>Schols</u> deelt mee dat zijn fractie instemt met het MJP. Zijn fractie zou graag pleiten voor lastenverlichting, maar gezien de doelen die moeten worden bereikt in EEP en andere zaken die een behoorlijke investering vergen, is 2% lastenverzwaring redelijk. Mevrouw <u>Fierens</u> waardeert de toelichting van de dijkgraaf als degelijk en solide en stelt het op prijs dat hij inzicht heeft geboden in het debat in het college. De VV zal hetzelfde debat moeten voeren. Het voorstel houdt in dat er alleen aan de knop schuldenlast wordt gedraaid. Zij is benieuwd wat de effecten over twee en drie jaar zijn als wel aan de andere knoppen wordt gedraaid. Haar fractie heeft de ambitie om met de klimaatagenda, energie en andere opgaven aan de slag te gaan. Haar grote zorg is dat onderwerpen die nu moeten worden aangepakt, naar de toekomst worden doorgeschoven. Er zou ook kunnen worden gekeken naar de mogelijkheden van 'oud voor nieuw', want iedereen begrijpt dat er een grens aan de groei is. Er ligt nu één scenario voor en zij wil iedereen uitdagen om te bezien of daar nog een of twee scenario's naast kunnen worden gelegd. Zij is ervan overtuigd dat de fracties in Rijnland in staat zijn daar constructief over na te denken en tot een resultaat te komen waar iedereen achter kan staan. Dat is beter dan dat de een knarsetandend over de brug moet komen en de ander niet. De driehoek mag niet van ijzer zijn, want dan is Rijnland gevangen terwijl de wereld beweegt. Het MJP is bij uitstek het instrument om die externe bewegingen te adopteren en te integreren. Zij wil vanuit de samenwerking, professionele nieuwsgierigheid en ambitie graag meer	

VERSLAG	ACTIE
inzicht verkrijgen in de cijfers achter de varianten. Zij heeft overwogen om D&H te vragen een compleet plan de campagne op te stellen voor het bereiken van energieneutraliteit in 2025, maar dan zou zij de opdracht weer daar neerleggen. De heer <u>Van Geest</u> merkt op dat de bespreking van het MJP wat lijkt te verschuiven naar een algemeen-strategische discussie. Bij hem thuis werd gezegd: 'het hoeft niet op, al is het lekker'. Rijnland beschikt over een goed draaiende organisatie, met een groot aantal professionele activiteiten, maar de termen 'bezuinigen' en 'besparen' zijn niet populair; die noodzaak wordt hier niet zo gevoeld. Zoals mevrouw Fierens al voorstelde, kan er een uitruil plaatsvinden van 'oud voor nieuw', maar dat concept komt hij in de stukken niet tegen. Hij roept het college op om dat element in de overwegingen te betrekken om een echte strategische discussie te kunnen voeren. Voor de AWP is een hoofdpunt dat het schap de lastendruk voor de burgers zou moeten verlagen. Ook dat hoort hij in de discussie niet terug. Het milieu heeft er niets aan dat HVC wel mag meetellen in de prestatie van Rijnland. Er moet worden nagegaan wat op termijn het werkelijke effect is van maatregelen die het schap zelf treft. Hij is het eens met de stelling dat Rijnland geen energieopwekker moet worden voor alleen dat doel, maar dat er wel naar moet worden gekeken hoe de energiegebruiker Rijnland op haar eigen terrein energie kan opwekken. Het MJP is een goede basis om op door te gaan. De afgesproken koers moet niet worden verlegd, maar er moet wel worden gezien of zaken beter en efficiënter kunnen worden uitgevoerd. Mevrouw <u>Fierens</u> heeft niet de indruk willen wekken dat zij alles op zijn kop wilde zetten. Wel kunnen er in plaats van één scenario twee of drie worden ontwikkeld. De heer <u>Van Dijk</u> hanteert niet als principe dat het geld op moet. Hij wil wel voorkomen dat zaken die geen uitstel velen, op de lange baan worden geschoven, of dat straks wordt vastgesteld dat er een grote achterstand in de tarieven is opgelopen en dat die flink moeten worden verhoogd. De heer <u>Van Geest</u> wil eerst goed kijken naar 'oud voor nieuw', om te voorkomen dat automatisch naar lastenstijging als oplossing wordt gegrepen. Hij heeft voorspeld dat op het moment dat de 2% lastenstijging concreet zou worden ingevuld, er zou worden gepiept om meer - en dat is wat er nu gebeurt. Mevrouw <u>Boomsma</u> is het eens met mevrouw Fierens en is benieuwd naar andere scenario's. In het stuk staat dat er mogelijke nieuwe opgaven en ambities komen - die zijn niet nieuw want die zijn al benoemd. Een scenario waarin die ambities zijn verwerkt, is niet uitgewerkt. Haar vraag is daarom ook of er meerdere scenario's mogelijk zijn, opdat daarover de discussie kan worden gevoerd. Zij heeft vorig jaar tijdens de algemene beschouwingen gezegd dat de PvdD ingenomen zou zijn met een extra stap in de keten om medicijnen en microplastics te verwijderen. In het voorliggende MJP is tot haar verbazing op dat vlak geen maatregel opgenomen. Klimaatverandering wordt ten onrechte gepresenteerd als iets waardoor Rijnland is overvallen. Zij is ongelukkig met de formulering van deze punten als risico, omdat zij al in beeld zijn zolang de VV bestaat. Op welke manier zijn eerdere besluiten en beleidsdocumenten in dit MJP verwerkt? Zij denkt daarbij aan de boezemstudie en de besluiten over de toekomst van het	

VERSLAG	ACTIE
zuiveringsbeheer. Mevrouw <u>Stoop</u> heeft het MJP met belangstelling gelezen omdat daaruit blijkt in hoeverre er nog kracht achter de ambities van Rijnland zit en er nog creativiteit bij D&H aanwezig is. Zij is redelijk tevreden, maar als zij kijkt naar de wijze waarop het hoofd wordt geboden aan de grote uitdagingen, in geld en maatregelen, dan is sprake van een disbalans. Er is een discussie over bodemdaling gestart, maar dat woord staat slechts een keer, 'per ongeluk', in de stukken. Het is een van de grote tijdbommen in het werkgebied van Rijnland. Er moet worden geanticipeerd op grote klimaatveranderingen. De scenario's uit 2014, waar Rijnland zich op baseert, zijn achterhaald. Uit het MJP blijkt niet dat men beseft dat extra inspanningen noodzakelijk zijn. Rijnland moet energieneutraal worden. Daar wordt op ingezet, maar wat zou het effect zijn van de keus 'we doen overal wat mogelijk is'? Hoe ver komt Rijnland dan? Wat is precies de betekenis van de kosten die als kopje vetgedrukt boven ieder hoofdstuk staan? De grootte van het bedrag lijkt niet altijd overeen te komen met de omvang van de beschreven activiteiten. Voor de kwaliteitsverbetering van de organisatie staat bijvoorbeeld € 27 miljoen genoteerd. Is er een ambitie in KRW, als de STOWA nieuwe normeringen formuleert? Op p. 23 is opeens sprake van een concernbrede korting van 10% op onderhanden werk en 25% op toekomstig werk. Welk werk heeft men in gedachten waar zo fors op kan worden gekort? De heer <u>Pluckel</u> zegt dat veel activiteiten erop zijn gericht om de basis op orde te houden. Dat is verankerd in dit MJP. De strategische agenda moet opnieuw goed worden onderbouwd. Het waterschap moet slimme keuzes maken, passend bij zijn taken. Andere waterschappen schakelen externen in om advies uit te brengen over slim investeren in duurzaamheid en energie-efficiency. Rijnland loopt daar iets op achter, wil ook vooruitkijken maar moet het huiswerk dan eerst op orde hebben. De dijkgraaf heeft geschetst dat er hard moet worden gewerkt om dat huiswerk af te hebben voor het volgende MJP. Van de landelijke overheid wordt eveneens inzet verwacht. Het is voor Rijnland handig als het waterschap aan kan sluiten op de kaders die het kabinet in het najaar zal stellen. Op p.19 van het MJP is een vooruitblik geschetst. Vasthouden aan de 2% is mogelijk; wel moeten er op een gegeven moment reserves worden ingezet en er zijn ook nog reserves als het schap bepaalde ambities zou willen realiseren. Het is ook mogelijk om, gemotiveerd, van de 2% af te wijken. Hij is er geen voorstander van om nu alternatieven voor dit MJP op te stellen, maar als er volgend jaar keuzes voorliggen, kunnen wel verschillende scenario's worden onderscheiden. De korting van 10% op onderhanden werk en 25% op toekomstig werk wordt nu al toegepast, op grond van de ervaring dat niet al het voorgenomen werk binnen de termijn wordt uitgevoerd. Over wat er op het gebied van KRW gebeurt tot 2027 moet goed worden nagedacht, ook in overleg met de koepel. Bodemdaling wordt een onderdeel van het deltaprogramma. Rijnland is nog aan het onderzoeken welke koers het daarin met andere partners moet varen. De drie lopende projecten op het gebied van energieopwekking worden uitgevoerd; wat Rijnland meer zou willen doen, is onderwerp van bespreking.	

VERSLAG	ACTIE
Er is terecht op gewezen dat Rijnland doelmatig en efficiënt moet werken. Tijdens de discussie in D&H is per programma nagegaan welke taken moeten worden uitgevoerd en is een prioritering aangebracht. Hij zou daar niet aan willen tornen. De heer <u>Kastelein</u> brengt in herinnering dat in april een memo naar de VV is gestuurd met een evaluatie van het organisatieverbeterprogramma. Een paragraaf had als titel Van organisatie- naar ontwikkelplan. De heer <u>Doornbos</u> wijst erop dat alle collegeleden met de watertafels bezig zijn. Op 1 september vindt de klimaatconferentie plaats, waar met externe gasten wordt nagegaan wat er aan inhoud is opgehaald en waar de uitdagingen en de problemen liggen. De gevoerde discussie over het EEP past daarbij en hij kan zich voorstellen dat die daarbij wordt aangehaakt. Hij is er ook geen voorstander van om voor de komende VV (op 21 juni 2017) alternatieve scenario's op te stellen. Dat zou leiden tot kruimelwerk. D&H en directie willen wel voor de zomer de brede discussie opstarten waar onder meer de dames Fierens, Boomsma en Stoop om vragen. Energieneutraal zijn in 2025 is behoorlijk ambitieus. De heer <u>De Vries</u> wijst erop dat aan de nu geparkeerde € 11,5 miljoen consequenties waren verbonden, aan lasten en terugverdienen. Hoe zijn die zaken nu in de meerjarenbegroting verwerkt? Mevrouw <u>Fierens</u> mist in het voorliggende MJP fleur en daadkracht in de grote thema's. Zij onderschrijft dat het ondoenlijk is om voor de komende VV alternatieven te presenteren. Zij stelt voor VV-leden snel bij het debat te betrekken dat al in D&H wordt gevoerd. Er moet daarbij voor worden opgepast om elkaar etiketten op te plakken. Wat zij mist is inzicht in de financiële gevolgen van de keus voor het uitstellen van afbetalen van de schuldenlast voor de komende drie jaar. Waarom is gekozen voor die periode van drie jaar? Welke berekeningen hangen daaronder? De heer <u>Oostwouder</u> verwacht dat D&H met een notitie komt met als inhoud de eerdere inbreng van de dijkgraaf in de vergadering. Mogelijk bevat die een aantal antwoorden op vragen die nu worden gesteld. De heer <u>Doornbos</u> deelt mee dat het geen probleem is om dat te doen. Het is niet gezegd dat daarmee antwoord wordt gegeven op de vragen die nu worden gesteld. Die drie jaar is geen doel op zich, maar 'de uitkomst van'. (nota van toelichting) Mevrouw <u>Fierens</u> wijst erop dat daar rekenmodellen achter hangen. Daar vraagt zij om, want die maken het transparant. Het moet duidelijk zijn wat de financiële gevolgen zijn en welke inhoudelijke keuzes er zijn gemaakt. Wat betreft het laatste aspect krijgt zij vanachter de tafel terug dat dit pas in het voorjaar van 2018 aan de orde komt en dat is erg laat. Zij pleit ervoor dat D&H en VV samen bespreken welke stappen er worden gezet, omdat dat cruciaal is voor de toekomst en de regeerperiode. Mevrouw <u>Boomsma</u> heeft geen antwoord ontvangen op haar vragen in eerste termijn. Zij herhaalt die.	

VERSLAG	ACTIE
Mevrouw <u>Stoop</u> heeft geen antwoord ontvangen op haar vraag in eerste termijn over hoe zij de bedragen moet lezen die in de kopjes staan. Zij weet dat Rijnland veel meer doet dan in dit MJP staat. De beschrijving is een beetje tam. Het ging de heer <u>Van Dijk</u> in zijn vraagstelling vooral om de inzichtelijkheid van consequenties. Wat gebeurt er als het schuldenniveau op de oorspronkelijke planhorizon wordt gehouden en wat gebeurt er als die op vijf jaar wordt gezet? En wat gebeurt er als de tariefstijging op 1,8% of op 2,2% wordt bepaald? Hoe kan worden bereikt dat Rijnland kan doen wat het moet doen? De heer <u>Waij</u> wijst erop dat binnenkort met het begrotingsproces wordt gestart. Dat kan worden vormgegeven op de manier die de heer Van Dijk beschreef. De VV kan in de gelegenheid worden gesteld om mee te denken, zoals dat twee jaar geleden ook is gedaan. Op 8 november wordt de begroting in de VV vastgesteld en dat betekent dat er voldoende tijd is voor dat proces en om wat beelden rond EEP aan de orde te stellen. Het MJP is richtinggevend; in de begroting worden zaken pas echt vastgelegd. Onderaan pagina 6 van het MJP wordt uitgelegd dat boven elk tactisch doel de exploitatiekosten inclusief kapitaallasten staan vermeld. Daarmee is getracht weer te geven waar het geld van Rijnland naartoe gaat en hoe dat over de tactische doelen wordt verdeeld. De heer <u>Haan</u> deelt mee dat het zuiveringsbeheer - de wijze waarop de samenwerking in de waterketen wordt vormgegeven via het integrale afvalwaterketenplan en het bevorderen dat burgers en bedrijven bewust handelen - in het MJP is opgenomen. Voor de nieuwe stoffen en een zuiveringstrap was in het WBP een bedrag opgenomen voor een studie en een pilotproef. Dat bedrag is gehalveerd, als uitkomst van het compromis zoals dat eerder door de dijkgraaf is verwoord. De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat de boezemstudie is uitgevoerd en dat de doorvertaling naar de polders nog moet plaatsvinden. Daar waar het waterschap aan de slag gaat met gebiedsplannen en peilbesluiten, zal worden uitgegaan van de nieuwe klimaatscenario's. Daar waar dat in lopende processen mogelijk was, zijn ze meegenomen en daar waar het werk al is gedaan, wordt nagegaan welke extra opgave daaruit voortvloeit. Opvolging van het laatste zit niet in het MJP omdat een en ander nog moet worden begroot. Bodemdaling is geen project waar een budget aan kan worden gekoppeld. Het is onderwerp van gesprek hoe het schap daarmee om wil gaan en de maatregelen zullen dan een plaats krijgen in de uitvoering van gebiedsplannen en peilbesluiten. Mevrouw <u>Leewis</u> verduidelijkt dat om soortgelijke redenen nog geen begroting is opgesteld voor maatregelen op het gebied van KRW. Rijnland heeft wel ambities en er is een soort winstwaarschuwing afgegeven. In het proces Kijk op waterkwaliteit zal de vertaling van ambities naar beleid plaats moeten vinden. Zij roept de leden op om daaraan hun bijdrage te leveren. De heer <u>Doornbos</u> zegt toe dat D&H een nota van toelichting op het MJP zal uitbrengen waarin de koers die hij heeft omschreven, wordt weergegeven.	

VERSLAG	ACTIE
Mevrouw <u>Boomsma</u> begrijpt dat de zuiveringstrap is gesneuveld in de algemene overweging. Zij verzoekt dat dan weer te geven en het onderwerp niet te positioneren onder de nieuwe ambities. Dat is niet de werkelijke reden dat het niet is meegenomen. De heer <u>Haan</u> merkt op dat de afweging om tot een ander bedrag te komen niet inhoudelijk is. Het college is nog steeds voornemens om na te gaan wat Rijnland hieraan, op basis van de huidige beperkte kennis over dit onderwerp, op basis van haar zorgplicht kan doen. Er zal ergens een extra zuiveringsstap moeten worden ingericht en het college wil nagaan of het mogelijk is om dit soort stoffen ergens bij het sluiten van de waterkring eruit te halen, om het restant te gebruiken als basismateriaal voor drinkwaterbereiding. Daarvoor is nog de helft van het oorspronkelijke budget beschikbaar. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als bespreekpunt voor de VV te agenderen. Hij heeft de volgende toezeggingen van het college genoteerd: - het zal keuzes aan de VV voorleggen bij de begroting 2018 - het stelt een nota van toelichting op, met als inhoud de collegebesluiten zoals die zijn voorgelegd.	
e. <u>GR BelastingSamenwerking Gouwe-Rijnland; jaarstukken 2016</u> f. <u>GR BelastingSamenwerking Gouwe-Rijnland begroting 2018, begrotingswijziging 2017 en indienen zienswijzen</u> De heer <u>Van Geest</u> deelt mee dat de AWP de Wet normering topinkomens binnen alle invloedssferen van het schap wil handhaven. Bij deze GR bleek dat daarin een fout was gemaakt nadat de goedkeurende verklaring was afgegeven. Hoe kan dat pas na de controle boven tafel komen en wie heeft die controle gedaan? Op pagina 18 blijkt dat het aantal kwijtscheldingen nogal hoog is. Is er sprake van een oplopende trend? Om welk bedrag in euro's gaat het en wat is het percentage van het totaal? De laatste vraag kan als bestuursvraag worden afgehandeld. Wat betreft de schaalgrootte wordt gesproken over organische groei, het toetreden van een tweede waterschap en op pagina 33, over de risico's van groei waarbij de differentiatie verder toeneemt, waarmee op mogelijke kostenverhogingen lijkt te worden gedomd. Mevrouw <u>Fierens</u> heeft één opmerking over alle GR's. Het betreft een lijst aandachtspunten/toetscriteria voor de VV op basis van tendensen die zich bij alle GR's voordoen. • wat is de efficiencywinst van de GR, op personeels-, financieel en inhoudelijk gebied? • houdt grip op de personele lasten - er lijkt een natuurlijke neiging tot groei te bestaan • aandacht voor duurzaamheid en innovatie en de andere drie thema's van Rijnland • wat is de ideale schaal van deze GR? • deregulering is het doel - besturen op afstand kan complex worden • het toezicht is voor een VV complex De PvdA heeft dit punt neergelegd bij de Rekenkamercommissie als een te onderzoeken onderwerp.	

VERSLAG	ACTIE
De heer <u>Schols</u> sluit zich aan bij de vraag over topinkomens. Wat kunnen de gevolgen zijn als BZK niet akkoord gaat met deze melding? Voor zover de heer <u>Pluckel</u> weet, is er geen sprake van een zeer hoog salaris, maar is er een administratieve fout gemaakt. Hij doet de toezegging dit punt als bestuursvraag te beantwoorden. Bij de kwijtscheldingen is sprake van een landelijke trend. Velen profiteren van de economische opleving, sommige groepen blijven achter. Daarom neemt het aantal kwijtscheldingen nog steeds iets toe. Hij schetst de ontwikkelingen in het mogelijk toetreden van gemeenten. Daarbij wordt zowel gelet op het belang van de gemeente als op dat van de GR. Toetreding van een gemeente heeft in alle gevallen geleid tot een verlaging van het tarief van Rijnland. Om te voorkomen dat de kosten toenemen vanwege een toename in differentiatie, is afgesproken dat vanaf 2019 met een kostprijscalculatiemodel wordt gewerkt en dat deelnemers hun inbreng harmoniseren en standaardiseren. GR's voldoen - soms na een periode van transitie - over het algemeen aan de doelstelling waarvoor zij zijn opgericht. Exact nagaan hoe groot de winst is vergt inzet van extra capaciteit. Die rapportage kan plaatsvinden als daar tijd voor is. Een aspect van de efficiencywinst is afname van de interne kwetsbaarheid bij Rijnland. Een GR moet worden aangestuurd en dat vergt een investering van de deelnemers. De optimale schaal van een GR is lastig te bepalen. Soms dienen zich kansen aan om verder door te groeien, maar de vraag of dat een goed plan is, wordt dan aan de VV voorgelegd. Het besturen van een GR is inderdaad complex omdat er vijf of meer partners aan tafel zitten. Rijnland heeft invloed op GR's via de begroting en door de keuze in afname van producten. Over de KPI's ontvangt de commissie binnenkort nadere informatie. Mevrouw <u>Fierens</u> suggereert om de lijst van haar fractie in de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing te bespreken. Mogelijk kan met behulp daarvan het omvangrijke pakket wat worden vereenvoudigd. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerstuk voor de VV te agenderen. De vraag over de topinkomens zal als bestuursvraag worden afgehandeld.	
g. <u>Het Waterschapshuis - Jaarrekening 2016</u> h. <u>Het Waterschapshuis Begrotingswijziging 2017 en zienswijze</u> i. <u>Het Waterschapshuis - Begroting 2018 en zienswijze</u> De heer <u>De Vries</u> stelt voor om in het besluit met een enkel woord de duiding van de onder h. en i. ingediende zienswijzen weer te geven. De heer <u>Oostwouder</u> leest in de zienswijzen dat enkele kritische vragen zijn gesteld. Wat is de opvolging? De heer <u>Kerst</u> merkt op dat Rijnland in het AB en DB van de GR is vertegenwoordigd. Hoe komt zo'n zienswijze dan tot stand? Zijn dat punten die Rijnland als verbonden partij niet over de Bühne heeft kunnen krijgen? Het komt hem voor als een rare vermenging van petten.	

VERSLAG	ACTIE
De heer <u>Schols</u> deelt mee dat zijn fractie de zienswijzen van D&H steunt. De ervaring van de heer <u>Pluckel</u> is dat het karakter van zienswijzen bijna altijd positief-kritisch is. Hij zal voortaan een duiding toevoegen. Hij doet de toezegging dat Rijnland naar aanleiding van de zienswijze nader wordt geïnformeerd over de achtergrond. Het Waterschapshuis is gesaneerd en bestaat nu uit een kleine vaste kern met een flexibele schil. Er is gebleken dat in die vaste kern een aantal zaken dringend moest worden gemoderniseerd en daarvoor moet een inhaaloperatie worden uitgevoerd. De heer <u>Nederend</u> deelt mee dat de zienswijze samen met Schieland en Delfland wordt opgesteld. Het advies is om het concept waartoe Het Waterhuis zelf heeft besloten, sterker toe te passen: een kleine organisatie bouwen en zo veel mogelijk gebruikmaken van diensten van de waterschappen. De heer <u>Kerst</u> verwacht dat de bestuursleden van Rijnland ook op andere wijze worden ondersteund. De heer <u>Pluckel</u> deelt mee dat de heer Marseille ceo is van Rijnland, Schieland en Krimpenerwaard. Hij adviseert de bestuurder vanuit de rol van Rijnland als klant van de GR. Rijnland is zowel eigenaar als klant. Binnenkort verschijnt het rapport HWH 2.0 waarin wordt vooruitgeblikt op de toekomst van Het Waterhuis. Het zal aan de commissie worden verstrekt. De heer <u>Van der Kooij</u> deelt mee dat de organisatie de portefeuillehouder in het AB - met Rijnland in zijn klantenrol - ondersteunt. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert de onderwerpen als hamerstukken voor de VV te agenderen. Hij heeft als toezeggingen genoteerd dat het besluit wordt aangepast met betrekking tot de zienswijze en dat nader inzicht wordt verstrekt zodra een reactie op de zienswijze is ontvangen.	
j. <u>Aquon - Jaarrekening 2016</u> k. <u>Aquon begrotingswijziging 2017 en zienswijze</u> l. <u>Aquon - Begroting 2018 en zienswijze</u> m. <u>Aquon Wijziging gemeenschappelijke regeling</u> De heer <u>Oostwouder</u> leest in de zienswijze de opmerking dat, ondanks eerdere verzoeken, Kpi's niet zijn opgenomen. Wat is de opvolging? De heer <u>De Vries</u> stelt voor om in het besluit met een enkel woord de duiding van de onder k. en l. ingediende zienswijzen weer te geven. De heer <u>Pluckel</u> verwacht dat in de loop van dit jaar concrete KPI's worden vastgelegd die in 2018 consequent zullen worden toegepast. Er wordt overwogen om over te gaan naar een centrale vestiging. Het voorstel van de heer De Vries zal worden opgevolgd.	

VERSLAG	ACTIE
De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert de onderwerpen 5j. t/m l. als hamerstukken voor de VV te agenderen. Hij stelt vast dat de commissie instemt met 5m., de wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Hij heeft als toezegging genoteerd dat het besluit wordt aangepast met betrekking tot de zienswijze.	
n. <u>GR Slibverwerking 2009 - Jaarrekening 2016</u> <u>GR Slibverwerking 2009 - Begroting 2018 en zienswijze</u> Het deed de heer <u>Haan</u> genoeg om, in reactie op de vraag van de accountant naar topinkomens, te kunnen melden dat het bestuur zijn werkzaamheden om niet uitvoert. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert de onderwerpen als hamerstukken voor de VV te agenderen.	
p. <u>Afsluiting stedelijke waterplannen</u> De heer <u>Oostwouder</u> deelt mee dat zijn fractie instemt met het voorstel. Wat is de opvatting van de partners over de afsluiting van deze plannen? Is er sprake van een gezamenlijk besluit? De heer <u>Doornbos</u> bevestigt dat er in de meeste gevallen sprake is van een gezamenlijk besluit. Daar waar dat niet het geval zou zijn, zal hij dat laten weten. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerstuk voor de VV te agenderen.	
q. <u>Netwerk automatisering</u> De heer <u>Kerst</u> begrijpt dat het voorstel ook inhoudt dat de centralisatie plaatsvindt bij een professionele derde in Delft. Het risico ten aanzien van de begroting wordt bovendien geschat op 50%. Is er nagedacht over alternatieven? Wat is de kostenbalans als de automatisering in huis wordt gehouden? De heer <u>Van Geest</u> merkt op dat een tendens in de automatiseringswereld is om data in 'the cloud' te zetten. Dat zou betekenen dat het rekencentrum wordt ondergebracht bij een grote dienstverlener. Hij beveelt aan dat Rijnland zich op die markt oriënteert voordat er grote uitgaven worden gedaan. Een dergelijke keus heeft wel gevolgen, onder meer voor de IT-medewerkers. De heer <u>Schols</u> is geen voorstander van the cloud. Rijnland heeft dan geen controle meer over haar eigen data. De heer <u>Marseille</u> licht toe dat het voorstel niet inhoudt dat de ICT wordt geoutsourcet. De belangrijkste voorwaarde is dat de data permanent beschikbaar moeten zijn. Er is nagegaan wat de hedendaagse fysieke eisen zijn - dubbele stroomvoorziening, koeling, brandblusinstallatie, toegangsbeveiliging - die aan de veiligheid worden gesteld als het centrum in dit pand zou worden gehuisvest. Gebleken is dat de kosten daarvan zo hoog zijn, dat het onderbrengen in een professioneel rekencentrum goedkoper is. Daarom is ervoor gekozen de eigen apparatuur extern onder te brengen. Onderbrengen in the cloud is op termijn een optie. Uiteindelijk gaat het om een zakelijke afweging van kosten. Uiteraard worden er dan afspraken gemaakt over	

VERSLAG	ACTIE
gegevenseigendom en de locatie waar de servers staan. Bepaalde toepassingen worden al uit the cloud betrokken en hij voorspelt dat steeds meer systemen daarin zullen worden ondergebracht. Het voorstel is zo ingericht dat de gang naar the cloud, indien gewenst, kan worden gemaakt. Het systeem- en technische beheer wordt in dat geval overgenomen en dat heeft gevolgen voor medewerkers. Dat is een reden om met twee waterschappen samen te werken, omdat medewerkers dan eenvoudiger de overstap kunnen maken van dagelijks beheerder naar bewaker van overeenkomsten met externe partijen. De heer <u>Kerst</u> acht de onderbouwing nogal mager. Het gaat om een groot bedrag, € 1,2 miljoen, met een risico van 50%. Hij ontvangt graag een kostenspecificatie/onderbouwing. De heer <u>Schols</u> is verbaasd dat de toegepaste veiligheidsmaatregelen niet al conform de huidige standaard zijn. Rijnland werkt met persoonsgegevens en hij vraagt of Rijnland mag toestaan dat derden die beheren. De heer <u>Van Geest</u> wil met zijn eerdere opmerking dit voorstel niet in de weg staan. Het gaat hem erom dat wordt nagedacht over de strategische toekomst in de automatisering. Hij vraagt een notitie op te stellen waarin aandacht wordt besteed aan het tijdpad dat Rijnland wil volgen, de benodigde investeringen en alle genoemde veiligheidsaspecten. Het centrale punt van de heer <u>Schols</u> is dat Rijnland het in eigen beheer moet houden. De heer <u>Doornbos</u> doet de toezegging dat het bedrag van € 1,2 miljoen voor de VV-vergadering zal worden onderbouwd in een nota van aanpassing. Hij begrijpt dat de commissie behoefte heeft aan inzicht in de te verwachten ontwikkelingen op het gebied van de automatisering. Hij wil daar graag aan tegemoetkomen. De heer <u>Marseille</u> herinnert eraan dat recent in het college een presentatie is verzorgd over verleden, heden en toekomst van de ontwikkelingen in de automatisering. Die inhoud zou tijdens een informatief VV kunnen worden behandeld. Er is een strategische notitie opgesteld met criteria om te bepalen in welke situaties een gang naar the cloud in de rede ligt. De heer <u>De Vries</u> stelt voor, in te gaan op de suggestie om een voorlichtingsmoment voor de VV te organiseren. De heer <u>Doornbos</u> zal dit agenderen. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als bespreekpunt voor de VV te agenderen. Het college heeft toegezegd (nota van toelichting) voor de VV-vergadering het bedrag van € 1,2 miljoen te onderbouwen en om in een informatief VV het onderwerp ICT en de toekomst daarvan aan de orde te stellen.	
r. <u>Digitale dienstverlening</u> De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerstuk	

VERSLAG	ACTIE
s. <u>Kredietaanvraag beheer tekeningen en technische documentatie</u> De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als bespreekpunt voor de VV te agenderen.	
t. <u>Vaststelling Delegatiebesluit Rijnland 2017</u> Mevrouw <u>Boomsma</u> leest in artikel 8 dat wordt voorgesteld dat de VV taken delegeert over de waterakkoorden 'tenzij dit een afweging van de VV behoeft'. Moet dan niet worden verwezen naar de bevoegdheden van de VV? De heer <u>Kerst</u> vraagt of het document wezenlijk nieuwe elementen bevat. De heer <u>De Vries</u> deelt mee dat zijn fractie moeite heeft met artikel 7, over delegatie van de projectplannen. Hij begrijpt dat alle plannen boven € 1 miljoen aan D&H worden gedelegeerd. Daarmee geeft de VV alle zeggenschap over de projectplannen uit handen en dat kan niet helemaal de bedoeling zijn. Hij vraagt dit toe te lichten. De heer <u>Van Dijk</u> stelt voor om in artikel 1.b het woord 'oftewel' te vervangen door 'zijnde'. In artikel 7 wordt een nieuw afwegingskader geïntroduceerd, met de woorden 'tenzij het college van oordeel is dat'. Hoe gaat het college bepalen wat 'grote bestuurlijke of maatschappelijke consequenties' zijn? Is dat geen subjectief criterium? Is het nog mogelijk dat de VV zelf bepaalt dat een onderwerp haar aanbelangt? De heer <u>Doornbos</u> zegt dat voor alle mandateringen geldt dat iemand het recht kan hebben om iets te doen maar dat dat niet wil zeggen dat dat altijd verstandig is. Als het college gemandateerd is maar weet dat een punt gevoelig ligt, zal het dat met de VV bespreken. Mevrouw <u>Habermann</u> deelt mee dat de nummering ten opzichte van het vorige delegatiebesluit is gewijzigd. De VV heeft artikel 7 in 2011 vastgesteld, maar dat is per abuis niet in het waterschapsplan opgenomen. Die omissie wordt nu hersteld. De bestuurlijke afweging wordt begrensd doordat D&H in voorkomende gevallen bepaalt of die nodig is. De voorgestelde redactionele wijziging van artikel 1 kan worden overgenomen. De heer <u>De Vries</u> leest dat D&H de VV frequent informeert over mogelijk enig jaar. Hij stelt voor het woord 'frequent' te vervangen door 'jaarlijks'. De heer <u>Doornbos</u> ziet als risico dat D&H dan kan volstaan met het een keer per jaar informeren van de VV. 'Frequent' is in zijn opvatting vaker. D&H informeert de VV op dit moment meerdere keren per jaar. Mevrouw <u>Van Steensel</u> wijst erop dat de VV met BURAP, jaarverslag en jaarrekening twee keer per jaar wordt geïnformeerd. De VV heeft dan de mogelijkheid om bij te sturen, vragen te stellen en te sturen op financiën, kaderstelling en opdrachten en resultaat.	

VERSLAG	ACTIE
De heer <u>De Vries</u> vraagt of hij goed heeft begrepen dat artikel 7 eerder in de VV is vastgesteld. De <u>voorzitter</u> bevestigt dat dat is gezegd. De heer <u>Doornbos</u> bevestigt dat het besluit geen nieuwe elementen bevat. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerstuk voor de VV te agenderen. In artikel 1b. wordt 'oftewel' vervangen door 'zijnde'.	
u. <u>Bestuursagenda 2017/2018/2019 i.c.m. vergaderschema 2018 en 2019</u> De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerstuk voor de VV te agenderen.	
v. <u>VV-werkgroep bestuurlijke integriteit: gedragscode</u> De heer <u>Van Dijk</u> leest dat VV-leden worden geacht al hun bijbaantjes te melden. Hij verzoekt om dan ook de internetpagina te actualiseren. De heer <u>Kerst</u> vraagt wie belast is met het toezicht op naleving van de gedragscode. De heer <u>Doornbos</u> neemt het punt van de heer Van Dijk graag mee. Het toezicht op naleving berust bij de secretaris-algemeen directeur - en bij alle medewerkers en bestuursleden. De heer <u>Bakker</u> licht toe dat de vier werkgroepleden met veel inzet aan de opdracht hebben gewerkt en daarbij goed zijn ondersteund door twee medewerkers van Rijnland. Er zijn drie versies opgesteld en ook in de laatste versie moet nog een fout worden gecorrigeerd: in artikel 3.3 moet niet worden verwezen naar artikel 1, maar naar artikel 2. Als uitgangspunt is voor het model van de Unie gekozen, dat is aangepast om het accent te leggen op 'het ermee aan de slag te gaan' en administratieve rompslomp tot het noodzakelijke minimum te beperken. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerstuk voor de VV te agenderen. Artikel 3.3 zal zo worden aangepast dat wordt verwezen naar artikel 2.	
6. <u>VV-OPINIEVORMINGSNOTA'S</u>	
a. <u>Verslaglegging verenigde vergadering</u> De heer <u>Doornbos</u> wijst erop dat de kosten sterk stijgen als naast geluidsregistratie tevens wordt gekozen voor beeldregistratie. Hij vraagt daarom speciale aandacht voor optie 3: de meest uitgebreide geluidsregistratie zonder beeld. Er hoeft de komende VV geen besluit te worden genomen, maar die optie is wel aanwezig. De heer <u>De Vries</u> deelt mee dat zijn fractie kiest voor optie 3.	

VERSLAG	ACTIE
Mevrouw <u>Van Steensel</u> deelt mee dat de VVD optie 3 als goede keus ziet. Als de deomcratische legitimatie is gewaarborgd, kan haar fractie zich prima in die optie vinden. Mevrouw <u>Fierens</u> heeft in eerdere debatten al meegedeeld dat zij de huidige verslaglegging zeer op prijs stelt. Het nadeel van een geluidsopname is dat het terugluisteren veel tijd vergt. Zij gebruikt de functie knippen en plakken veelvuldig om in voorbereidingen na te gaan hoe het debat is verlopen en wie welke posities innam. Die mogelijkheid vervalt bij een keus voor geluidsregistratie, want de voorgestelde besluitenlijst is daarvoor te summier. Zij kiest voor uitvoerige verslaglegging waarbij zij tekst kan gebruiken om nieuwe teksten op te stellen. De heer <u>Van Geest</u> sluit zich aan bij de woorden van de vorige sprekerster. Hij brengt in herinnering dat vanavond over een aantal onderwerpen een strategische discussie is gevoerd. De inhoud daarvan is weg als wordt gekozen voor een besluitenlijst en geluidsregistratie. Die discussie staat weliswaar op band, maar de inhoud ervan kan niet kort worden nagegaan. Hij blijft voorstander van het opstellen van een goed geannoteerd verslag. Mevrouw <u>Boomsma</u> is voorstander van een uitgebreid schriftelijk verslag. Het is erg tijdrovend om een gevoerde discussie terug te luisteren. Dat bezwaar geldt ook voor ambtenaren, omdat zij verwacht dat die het besprokene gebruiken om hun werk uit te voeren. De organisatie lijkt geld te besparen omdat wordt afgezien van de diensten van een notulist, maar het afluisteren van de opname is veel kostbaarder dan het raadplegen van een schriftelijk verslag. Om die redenen kiest zij niet voor optie 3. De heer <u>Kerst</u> kan zich goed vinden in de inbreng van de vorige sprekers. Is het misschien mogelijk een combinatie te maken, door bij een verslagdeel het bijbehorende stuk audio te plaatsen? De heer <u>Hoogland</u> wijst erop dat het in optie 3 mogelijk is geluidsfragmenten te knippen en door te sturen. Mevrouw <u>Fierens</u> heeft reeds kennisgenomen van deze mogelijkheid en ziet die niet als een goede optie. Zij wil de tekst 'op papier' voor zich hebben. Afluisteren kost veel meer tijd. De efficiency is dat niet meer hoeft te worden betaald voor de verslaglegging, maar de wijziging is niet efficiënt voor VV-leden. Mevrouw <u>Stoop</u> ziet de notulen zoals die bij optie 3 waren gevoegd als een schrikbeeld. Zij bevatten niet meer dan het besluit dat al in de agendastukken staat en bieden geen informatie over overwegingen, kanttekeningen en accentverschillen. Zij sluit zich aan bij de woorden van de dames Boomstra, Fierens en de heer Van Geest. Het afluisteren van audio is te tijdrovend en dus zou de inhoud van de vergadering voor haar ontoegankelijk worden. De heer <u>Van Dijk</u> wijst erop dat met een geluidsregistratie aan de voorwaarden van de	

VERSLAG	ACTIE
wet wordt voldaan: het besprokene is openbaar, toegankelijk en controleerbaar. Uiteindelijk is van belang wat er is besloten en wat hem betreft is wat bij optie 3 wordt geleverd daarvan een goede weergave. De heer <u>Doornbos</u> begrijpt dat de meningen verdeeld liggen. In een democratie wordt er uiteindelijk gestemd en een fors deel van de VV heeft uitgesproken voldoende te hebben aan geluidsregistratie. Spreker heeft meestal genoeg aan de besluitenlijst. Als hij in de vergadering iets belangwekkends hoort, maakt hij daar zelf een notitie van. Aan het opstellen van verslagen zijn kosten verbonden. Van de organisatie wordt verwacht dat zij papierloos werkt en efficiënt is. De geboden mogelijkheden in variant 3 zijn riant. Het is echter waar dat men sneller kan lezen dan luisteren. Hij stelt voor het op dit moment te laten bij deze opiniërende ronde. Hij vraagt goed kennis te nemen van de kosten. Misschien kan van iedereen worden gevergd zelf de nodige aantekeningen te maken. De <u>voorzitter</u> begrijpt dat het besluit niet van toepassing is omdat het document als opiniërend is aangemerkt. Het stuk wordt dan niet in de komende maar in een volgende VV behandeld. De heer <u>Van Geest</u> wil tot het laatste niet besluiten. Hij verzoekt het initiatief bij de VV te laten omdat over het onderwerp zo verschillend wordt gedacht. De leden kunnen onderling spreken over de voor- en nadelen. Er is sprake van een financieel voordeel aan de kant van Rijnland, maar van een nadeel aan de kant van de gebruikers. De heer <u>De Vries</u> vraagt bij welke gelegenheid de bespreking plaats zou moeten vinden. De heer <u>Van Geest</u> zegt dat dat in onderlinge ontmoetingen kan. De heer <u>De Vries</u> merkt op dat dat weinig zinvol is omdat de meningen vastliggen. De heer <u>Doornbos</u> kan zich niet vinden in de benoemde tegenstelling tussen Rijnland en de gebruikers. Het is van belang om met elkaar een modus te vinden. Het college bepaalt de agenda van de VV en het is dan aan de VV om te besluiten. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het onderwerp niet voor de VV van 21 juni 2017 wordt geagendeerd maar wel voor een volgend VV.	
7. <u>Rondvraag</u> Van deze gelegenheid wordt geen gebruik gemaakt.	
8. <u>Sluiting</u> De <u>voorzitter</u> sluit de vergadering om 22.35 uur.	